

Sajtóközlemény

Kezdetét veszi a peremterületek biológiai sokféleségét és termelékenységének növelését célzó MarginUp! projekt

A MarginUp! projekt keretében a partnerek innovatív növénytermesztési kísérletet fognak végezni a Kiskunság félsivatagi talaján. A termelt biomasszát laskagomba körforgásos termesztésében szeretnék felhasználni olyan módon, hogy a laskagomba-termesztési ciklus lezárása után visszamaradó biomassza többcélú, kaszkád felhasználása történjen meg.

Az EU által finanszírozott MarginUp! projekt a biológiai sokféleség és a biomassza-alapú ipari alapanyag-előállítás lehetőségeinek növelését célozza marginális területeken. A Leibniz Institute of Agricultural Engineering and Bioeconomy (ATB) által koordinált projektet nyolc különböző európai országból 29 partnert, valamint két Európán kívüli partnert (Argentína és Dél-Afrika) tömörít a mezőgazdaságból és biomassza-alapú gazdaságból.

A MarginUp! projekt fenntartható és körforgásos értékláncokat alakít ki biomassza-alapú termékek és bioüzemanyagok előállítására a marginális területeken termesztett ipari növényekre és terményekre alapozva. A MarginUp! növeli a mezőgazdasági rendszerek ellenállóképességét, fokozza a biológiai sokféleséget és elősegíti az érdekelt felek részvételét az éghajlatváltozással szemben ellenálló és a biológiai sokféleséget tiszteletben tartó, nem élelmiszcélú növények bevezetésével a marginális és alacsony termelékenységű földeken.

A hivatalosan 2022 decemberében kezdődött és 48 hónapig tartó projekt az Európai Bizottságtól a Horizont Európa program keretében a "Körforgásos és biomassza-alapú gazdasági ágazatok" ([CORDIS](#)) program keretében összesen mintegy hétmillió eurós támogatást kapott.

A spanyolországi Méridában tartott hivatalos projektindító találkozón a MarginUp! konzorcium először ült össze, hogy megvitassa az előttük álló feladatokat.

"A MarginUp! projektet azért hoztuk létre, hogy áttörést érjünk el a körforgásos biomassza-alapú gazdasági vállalkozások fejlesztésében, felértékelve ezzel a peremterületeket, elősegítve a biológiai sokféleséget és a társadalmi részvételt."

– - Dr. Philipp Grundmann, az ATB Társadalomtechnikai rendszerek és intézményi változások kutatócsoportjának vezetője és a MarginUp! koordinátora

Magyarországi esettanulmány

Magyarország egyike a projektben részt vevő öt uniós régiót képviselő országnak, amelyek esettanulmányként természeti kísérleteket végeznek. **A magyar esettanulmány kiváló példa az innovációs ökoszisztéma különböző szereplőinek együttműködésére.** A 2003-ban alapított *Kujáni Kft*-t célja, hogy segítse a mezőgazdasági termelőket az agrár-környezetgazdálkodási pályázatok útvesztőiben eligazodni. A vállalkozás számos kutatásban vesz részt innovatív jó gyakorlatok bemutatásával homokos talajokon, szélsőséges kontinentális éghajlaton. A 30 hektáros gazdaság biztosítja a MarginUp! project magyar kísérleti területét. A magyar esettanulmányban vezető szereplő, kecskeméti székhelyű *Pilze-Nagy Kft.* a legnagyobb laskagomba-termelő és -exportőr Közép-Európában. A fő tevékenységként gombatermesztéssel foglalkozó vállalkozás a kutatás-fejlesztésben is szerepet vállal, az elmúlt években számos hazai és nemzetközi K+F projekt résztvevője, vezetője volt. Több saját fejlesztésű know-how-val is rendelkezik a laskagomba-alapanyaggyártás és a gombatermesztés hulladékainak hasznosítása területén. A **Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhasznú Nonprofit Kft.** célja a hazai vállalatok versenyképességének és hatékonyságának növelése sikeres innováció és technológiatranszfer révén. A projektben a Kft. Biotechnológiai Divíziója biztosítja a laboratóriumi háttérrel; felel a gombatermesztés melléktermékére alapuló biofinomítás laboratóriumi modellkísérleteiért, valamint a laskagomba-termelés nyomon követését szolgáló egyéb enzimatikus és analitikai vizsgálatokért. Az **innomine Digital Innovation Hub** a magyar esettanulmány replikálhatóságát és skálázhatóságát vizsgálja, azonosítja annak alkalmazási területeit, bemutatja azt potenciális ügyfeleknek, kiemelve az új modell előnyeit. Az Innomine az esettanulmányon túl innovációs szolgáltatásokkal erősíti a projekt konzorciumot.

A magyar csoport célja újfajta ipari növények felhasználása a laskagomba termesztésében, és ennek megfelelően új természetközvet-receptúra kifejlesztése és tesztelése, bővítve ezzel a jelenlegi nyersanyagportfóliót. A laskagomba-termesztési ciklus lezárása után a visszamaradt természetközvetet a magyar partnerek takarmányként és biofinomítói alapanyagként tervezik hasznosítani, annak kaszkádszerű felhasználásával bővítve az anyagáramok körforgását. A projekt bemutatja a kisléptékű biofinomítók azon erősségét, hogy különféle biomassza- alapú termékeket tudnak előállítani fenntartható és körforgásos szempontok szerint.

Háttér és igények

Jelenleg Európában a talajok **60-70%-a** nem megfelelő állapotú, ami a talajgazdálkodási gyakorlat, a szennyezések, az intenzív mezőgazdaság, az urbanizáció és az éghajlatváltozás hatásainak következménye. Emiatt és más, a mezőgazdasági termelékenységét korlátozó biológiai és fizikai tényezők miatt az EU 28 tagállamok régióinak közel **30%-a** marginális mezőgazdasági területek közé tartozik, azaz olyan földterület, amelynek mezőgazdasági vagy fejlesztési értéke csekély, mivel a rajta termesztett növények kevesebbet érnek, mint a területhez való hozzáférésért fizetett bérleti díjak. Ha ezeket a földeket elhanyagolják, tovább romlanak, ami a biológiai sokféleség csökkenéséhez és az ökoszisztéma károsodásához vezet, és a földet és a környező ökoszisztémákat még sebezhetőbbé teszi az éghajlatváltozás hatásaival, többek között az elsivatagosodással szemben.

A MarginUp! projekt megoldásokat javasol a marginális földterületek hasznosításának és jövedelmezőségének biztosítására, a biológiai sokféleség növelése mellett azáltal, hogy a marginális földterületeken fenntartható ipari

alapanyagként az éghajlatváltozással szemben ellenálló és a biológiai sokféleséget tiszteletben tartó, nem élelmiszer célú növények termesztését helyezi előtérbe. Ez egyidejűleg biztosítja a megújuló alapanyagok bőséges helyi rendelkezésre állását a nagy értékű biomassza-alapú alapanyagok előállításához, valamint támogatja az ökoszisztéma helyreállítását és egészségét.

A MarginUp! partnerek szorosan együttműködve a földművelőkkel, gazdálkodókkal és a növekvő biomassza-alapú gazdasági ágazat érdekelt feleivel fenntartható és körforgásos értékláncokat hoznak létre, növelve a vidéki gazdálkodási rendszerek ellenállóképességét. A biológiai sokféleség és a környezeti előnyök további javítása érdekében a MarginUp! annak vizsgálatára összpontosít, hogy mely marginális területek alkalmasak az alacsony közvetett földhasználat-változással járó (ILUC) biomassza termelésére a legenyhébb negatív hatás mellett.

Tapasztalatszerzés a termőföldön: Hét esettanulmány

A MarginUp! hét esettanulmányból származó tanulságokra épít: öt európai megvalósítási helyszín Spanyolországban, Görögországban, Svédországban, Németországban és Magyarországon, valamint további kettő Argentínában és Dél-Afrikában együttesen növeli a projekt eredményeinek replikációs potenciálját. A konzorcium 29 partnere együtt dolgozik olyan jó gyakorlatok azonosításán a fenntartható biomassza-előállítás és a biomassza-alapú termékek területén, amelyek védik a biológiai sokféleséget és a helyi ökoszisztémákat. Minden egyes esettanulmány figyelembe veszi a terület jelenlegi használatát és tulajdonságait, és olyan növénykultúrákat és vetésforgó-stratégiákat javasol, amelyek a helyi igényeknek megfelelően növelik a biológiai sokféleséget és a talaj termelékenységét, a spanyolországi mediterrán talajoktól kezdve a görögországi bányaterületeken át a svédországi boreális talajokig, a németországi vizes élőhelyeken át a magyarországi sivatagos területekig, az argentinai leromlott állapotú legelőig és a dél-afrikai bozótosok által elborított területekig. A termesztésre javasolt növények fenntartható erőforrás-ellátást teremtenek a biomassza-alapú gazdasági vállalkozások helyi és regionális szintű fejlődésének elősegítése érdekében, miközben ökoszisztéma-szintű előnyöket biztosítanak és az éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességet is növelik.

Ezekkel az intézkedésekkel a MarginUp! közvetlenül hozzájárul az európai klímasemlegességi célokhoz és szakpolitikákhoz, mint például az [Európai Green Deal](#), a [Körforgásos Gazdasági Cselekvési Terv](#), a [Biomassza-alapú gazdasági Stratégia](#) és az [EU Talajstratégiája](#).

ENDS

Kulcsszavak

- Marginális földterületek
- Biodiverzitás
- Biomassza-alapú termékek
- Biomassza
- Ipari alapanyagok

A MarginUp! projektről

A MarginUp! fenntartható és körforgásos értékláncokat fejleszt biotermékek és bioüzemanyagok előállítására a marginális területeken termesztett természetes nyersanyagokból. A MarginUp! az éghajlatváltozással szemben ellenálló és a biológiai sokféleséget tiszteletben tartó, nem élelmiszercélú növények termesztésének bevezetésével a marginális és alacsony termelékenyséű földeken növeli a mezőgazdasági rendszerek ellenállóképességét, fokozza a biológiai sokféleséget és elősegíti az érdekelt felek részvételét.

Kapcsolat

Dr. Philipp Grundmann, ATB

Projekt Koordinátor

pgrundmann@atb-potsdam.de

Marisol Castro Rey, Greenovate!

Kommunikációs Koordinátor

m.castro@greenovate-europe.eu

Gyalai-Korpos Miklós, Pilze Nagy Kft.

Esettanulmány vezető, kutató

research@pleurotus.hu

www.margin-up.eu

[@MarginUp_EU](#)

[MarginUp! EU](#)

Funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or REA. Neither the European Union nor REA can be held responsible for them.